

Meer gemak met Windows

Windows biedt veel opties om het naar uw eigen hand te zetten. Sommige mogelijkheden kunnen met een paar klikken worden gerealiseerd, voor andere moet u het register bewerken. Hoe haalt ook u het beste uit Windows naar boven?

illustratie: SevensHeaven

De beste tweaks voor uw systeem

Tweaken, het aanpassen van verborgen systeemopties, wordt vaak beschouwd als iets dat alleen is weggelegd voor experts. Het zou gevaarlijk zijn en de gevolgen niet te overzien. Niets is minder waar. Iedere aanpassing gebruikt gewoon een optie die door de ontwikkelaar van de software zelf is ingebouwd. De

risico's zijn daardoor klein, ook omdat wijzigingen veelal ongedaan gemaakt kunnen worden.

Dit artikel richt zich op tweaks waarmee u Windows naar uw hand zet door het uiterlijk en de werking van het besturingssysteem aan te passen. Ook worden tweaks voor populaire toepassingen zoals Microsoft Office en Nero Burning Rom behandeld. Als gereedschap gebruikt u standaardonderdelen van Windows, maar soms kan het ook de moeite waard zijn om een extern hulpprogramma te gebruiken. Bijvoorbeeld omdat u uw doel dan sneller bereikt, of meer controle houdt over het systeem. Als er bij bepaalde tweaks een handig hulpprogramma

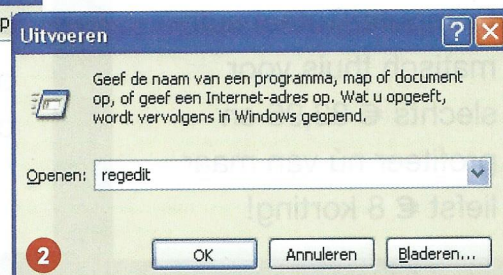
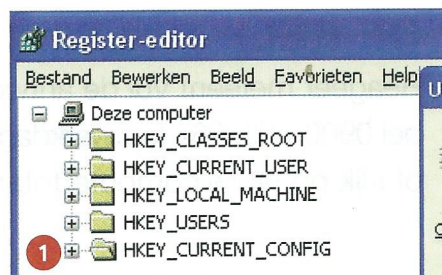
beschikbaar is, wordt dit in een kader 'Hulpmiddel' aangegeven.

DEEL 1: HET AANZIEN VAN WINDOWS VERANDEREN

Een van de manieren om Windows naar uw hand te zetten en daardoor prettiger en efficiënter met het besturingssysteem te werken, is het aanpassen van de gebruikersomgeving. Bijvoorbeeld door de inhoud van menu's naar uw hand te zetten, waardoor favoriete opties sneller kunnen worden bereikt. Het Windows-register speelt hierbij vaak een belangrijke rol. Het register is een database die door Windows zelf wordt onderhouden. Hij bevat informatie over gebruikers, software en hardware. U kunt het register dan

ZEKERHEID VOOR ALLES

Tref goede voorzorgsmaatregelen als u wijzigingen in Windows aan gaat brengen. Maak altijd een backup van het systeem en uw persoonlijke documenten. Met WinRescue, waarvan u een evaluatieversie vindt op www.superwin.com, maakt u bovendien gemakkelijk een reservekopie van het register. Met Systeemherstel, het ingebouwde backup-programma dat u vindt via Start / Alle programma's / Bureau-accessoires / Systeemwerkset / Systeemherstel, kunt u bovendien herstelpunten maken. Bent u ontevreden over het resultaat van uw werk, dan kunt u het gemaakte herstelpunt terugroepen.

ook beschouwen als het hart van Windows. Op het hoogste niveau bestaat het register uit vijf onderdelen of 'hives' (afbeelding 1): HKEY_CLASSES_ROOT, HKEY_CURRENT_USER, HKEY_LOCAL_MACHINE, HKEY_USERS, HKEY_CURRENT_CONFIG. Elk van deze onderdelen bevat een afgebakend gedeelte van de configuratiegegevens. Zo vindt u in HKEY_LOCAL_MACHINE veel informatie over de hardware. De hoofdsleutel HKEY_CURRENT_CONFIG bevat informatie over het huidige hardwareprofiel. In HKEY_USERS wordt informatie bewaard die voor meerdere gebruikers van toepassing is en ook na een herstart van Windows blijft opgeslagen. HKEY_CURRENT_USER bevat daarentegen vooral informatie over de huidige ingelogde gebruiker. Deze informatie wordt opgeslagen zodra u zich afmeldt in een ander deel van het register, en hij wordt bij de volgende aanmelding weer ingelezen. Het register bestaat uit sleutels, subsleutels, tekenreeksen (alfanumerieke gegevens), binaire waarden (binaire getallen, veelal in hexadecimale notatie) en DWORD-waarden (getalswaarden).

U bekijkt en bewerkt het register met de Register-editor. Deze opent u door te kiezen voor Start / Uitvoeren en Regedit.exe te typen (afbeelding 2). Met de Register-editor bladert u door het register en zoekt u op woorden en waarden via Ctrl+F. Om een wijziging aan te brengen in een bestaande sleutel, dubbelklikt u op de betreffende sleutel. Wilt u een nieuwe sleutel aanmaken, gebruik dan het snelmenu, door met de rechtermuisknop op die plek te klikken waar de nieuwe waarde moet komen. In de meeste gevallen leest u bij Tweaks welk type sleutel of welke waarde u moet aanmaken.

AAN DE SLAG

Tijd voor de praktijk. Een mooi voorbeeld is de functie van XP waarbij de inhoud van mappen door een miniaturweergave direct zichtbaar is. Denk bijvoorbeeld aan de map Mijn afbeeldingen. Met een slimme registerwijziging verbetert u het uiterlijk van die miniaturweergaven. Navigeer naar de registersleutel HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\Current Version\Explorer. Kies Bewerken / Nieuw / DWORD-waarde en noem deze ThumbnailQuality. Daarna maakt u de DWORD-waarde ThumbnailSize aan. Dubbelklik op de eerste, kies Decimaal en typ 150 in het vak Waardegegevens. Dubbelklik vervolgens op de tweede, zet ook nu de waarde op Decimaal en geef de waarde 100 op. Bevestig beide keren

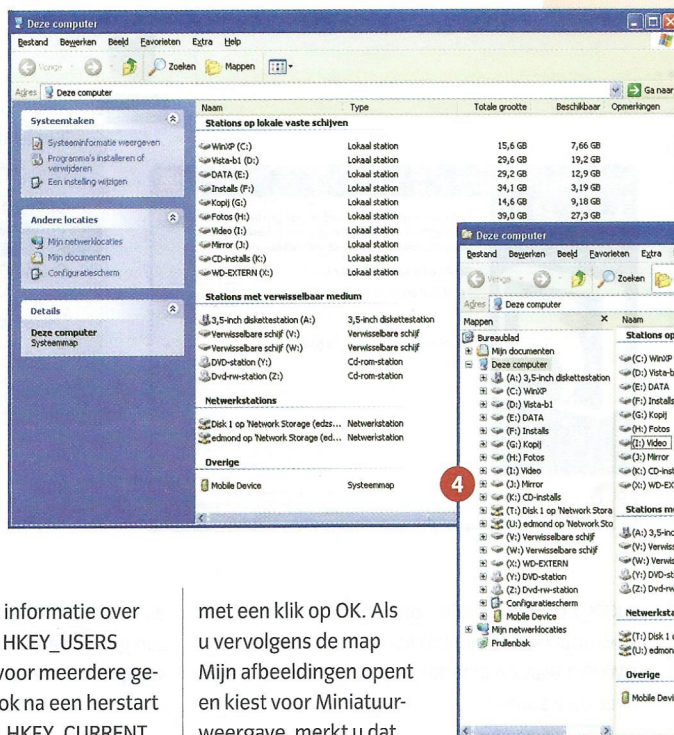
met een klik op OK. Als u vervolgens de map Mijn afbeeldingen opent en kiest voor Miniaturweergave, merkt u dat de thumbnails een groter formaat en een hogere resolutie hebben. De ThumbnailSize moet tussen 32 en 256 liggen. Wilt u deze instelling aanpassen voor alle gebruikers, ga dan naar HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\Current Version\Explorer.

MINDER FRANJE

De visuele opties van Windows zorgen er soms voor dat u moet wachten. Opent u een videomap, dan analyseert Windows de inhoud om bijvoorbeeld miniaturweergaven te genereren. Geen behoefte aan deze visuele poespas? Open de sleutel HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID\{87D62D94-71B3-

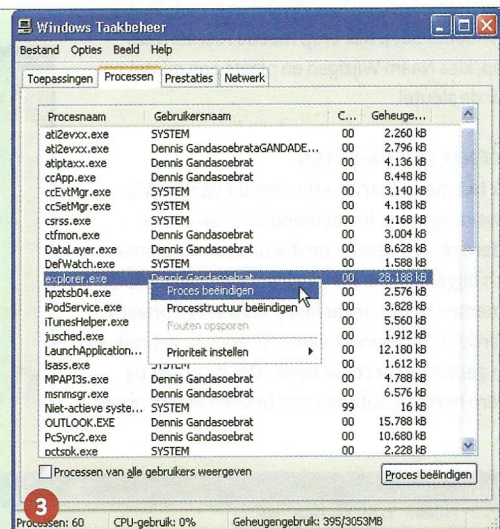
4b9a-9489-5FE6850DC73E}. Klik erop met rechts en kies Naam Wijzigen. Hierna plaatst u een minteken (-) voor de sleutel. Hiermee maakt u deze inactief. Vervolgens opent u de sleutels HKEY_CLASSES_ROOT\avi\ShellEx, HKEY_CLASSES_ROOT\mpeg\ShellEx, KEY_CLASSES_ROOT\mpeg\ShellEx en HKEY_CLASSES_ROOT\mpeg\ShellEx. Klik met de rechtermuisknop op elke sleutel en kies Naam Wijzigen. Ook hier plaatst u een minteken voor de sleutel. Videomappen openen nu een stuk sneller.

Helemaal frustrerend is het als u moet wachten terwijl het niet duidelijk is wat Windows op de achtergrond uitvoert. Bijvoorbeeld bij netwerk-

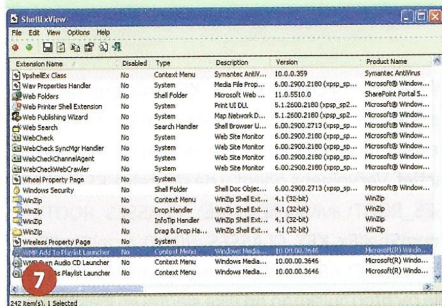
TIP: DIRECT RESULTAAT

Een groot deel van de visuele tweaks die u via het register doorvoert, zijn pas zichtbaar nadat u Windows opnieuw hebt gestart. Frustrerend als u fijn aan de slag bent en telkens wordt gedwongen te herstarten om het resultaat te zien. Niet nodig! Na een wijziging in het register gebruikt u de toetsencombinatie Ctrl+Shift+Esc om Taakbeheer op te roepen. Kies het tabblad Processen en ga op zoek naar Explorer.exe. Klik erop met rechts en kies Proces Beëindigen. Vervolgens kiest u Bestand / Nieuwe Taak. Typ explorer.exe en klik op OK. De gebruikersomgeving van Windows wordt opnieuw geladen, zonder dat u opnieuw hoeft op te starten. En wijzigingen zijn direct zichtbaar (afbeelding 3).

HULPMIDDEL: SHELLEXVIEW

Hoe meer software u hebt geïnstalleerd, hoe meer opties in de standaardmenu's van Windows terechtkomen. Neem het menu van de rechtermuisknop, waarmee u bijvoorbeeld nieuwe bestanden en mappen aanmaakt. Nadeel van overdadig gevulde menu's is de traagheid waarmee ze openen. Met het kosteloze ShellExView krijgt u niet alleen een overzicht van de toegevoegde opties, maar ook inzicht in de programma's die hiervoor verantwoordelijk zijn (afbeelding 7). Vervolgens is het aan u om te bepalen welke ingangen overbodig zijn. U kunt deze vanuit ShellExView direct uitschakelen en zodoende de menu's opschonen. ShellExView kan worden gedownload via www.nirsoft.net/utils/shexview.html. Een Nederlandse taalversie is beschikbaar.

mappen, die niet altijd direct worden geopend. Windows heeft de onhebbelijke eigenschap om het item Geplande taken op elke netwerkcomputer te onderzoeken. Blader naar de sleutel HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\RemoteComputer\NameSpace\{D6277990-4C6A-11CF-8D87-00AA0060F5BF}. Klik erop met de rechtermuisknop, kies Naam Wijzigen en plaats een minteken voor de sleutel.

RECENTE DOCUMENTEN

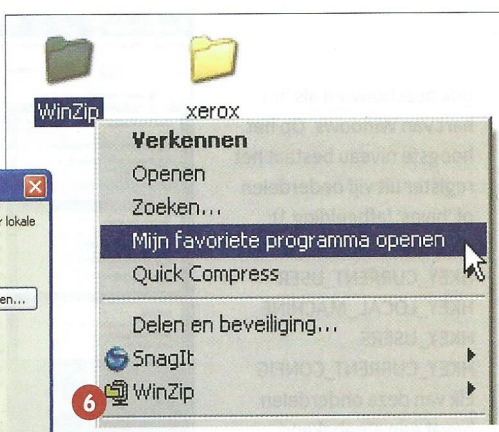
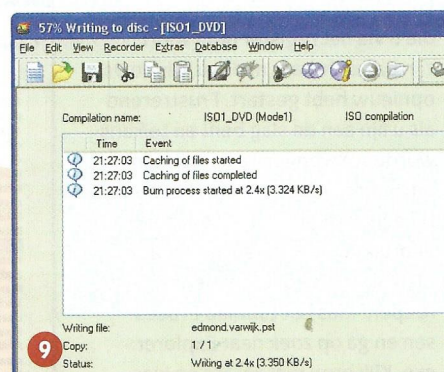
Ook het menu Start maakt deel uit van de Windows-omgeving. In het menu worden onder andere recent geopende documenten automatisch bijgehouden. Handig als u vaak dezelfde documenten opent, maar lastig als u enige privacy waardeert en bijvoorbeeld met andere gebruikers één gebruikersaccount deelt. Om deze lijst bij iedere herstart automatisch te laten legen, opent

u KEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer. Maak de DWORD-waarde ClearRecentDocsOnExit en geef deze de waarde 1.

WEERGAVE STATIONSLETTERS

Windows XP plaatst in Verkenner de stationsletter achter de naam van harde schijven, partities en netwerkverbindingen. Zeker bij netwerkverbindingen is dit niet handig, maar ook met alleen lokale schijven werkt het vaak handiger als de stationsletter vooraan staat. Via het register kunt u dit, en nog enkele andere mogelijkheden, afdwingen. Start de Register-editor en open HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer. Voeg de DWORD-waarde ShowDriveLettersFirst toe. Dubbelklik om de waarde neer te zetten. 0 is de standaardwaarde, hierbij staat de stationsletter achter de naam. Wordt de waarde op 2 gezet, dan worden er helemaal geen stationsletters meer weergegeven, met 1 wordt alleen bij netwerkverbindingen de letter vooraan gezet, en bij

de waarde 4 wordt de stationsletter altijd vooraan gezet. Een reboot of even snel explorer.exe stoppen en starten is nodig om de wijziging te activeren (afbeelding 4).

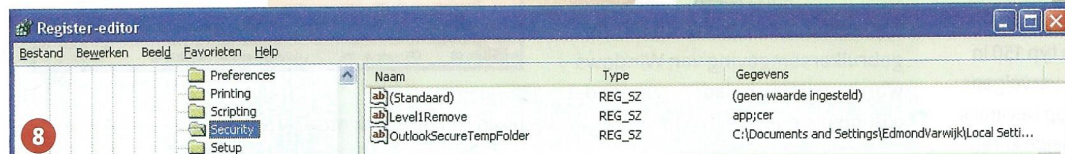
SCHAKELOPTIES IN VERKENNER

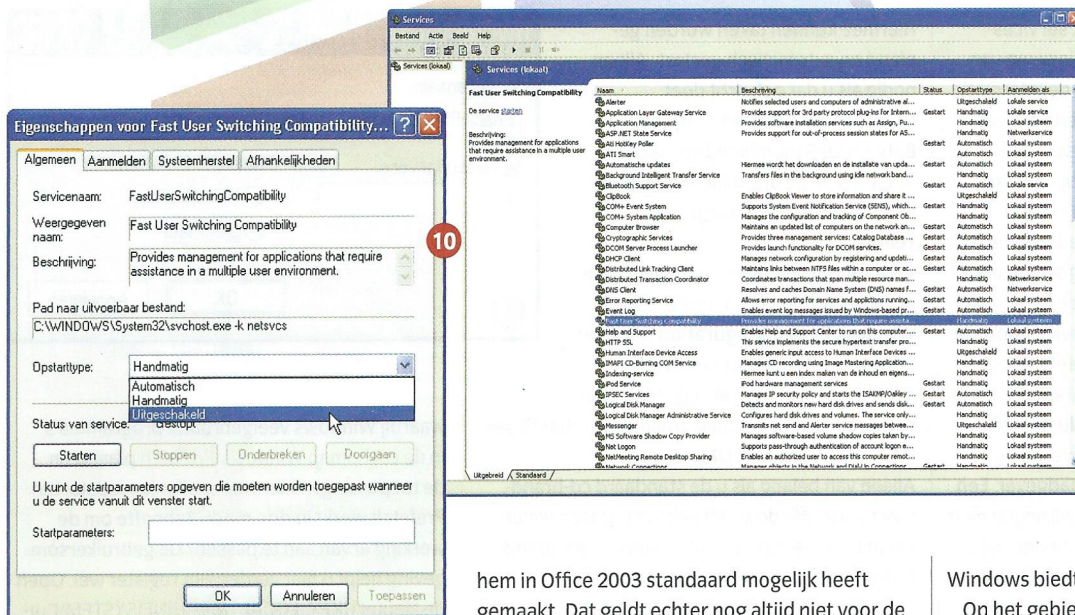
Veel .exe-uitvoerbestanden kunnen opgestart worden met schakelopties. In Windows Verkenner is er echter geen mogelijkheid de informatie daarover op te roepen. Tenzij u in het register bij HKEY_CLASSES_ROOT\exefile\shell een nieuwe sleutel maakt met de naam /?. Dubbelklik om de sleutel te openen en maak een nieuwe sleutel aan, genaamd command. Open ook die en voeg een nieuwe Tekstreekswaarde toe. Geef deze als inhoud CMD /K "%1" %* /?. Wanneer u nu in Verkenner met de rechtermuisknop klikt op een .exe is er een nieuwe /?-optie. Selecteer die en het geselecteerde exe-bestand wordt uitgevoerd met de /?-schakeloptie, die uitleg geeft over alle andere schakelopties van dat uitvoerbestand.

SNELLE KOPPELINGEN

Er is trouwens op eenvoudige wijze nog meer mogelijk met Verkenner en wel zonder in het register te hoeven duiken. Met een relatief eenvoudige schakeloptie opent u Windows Verkenner met een favoriete map. Klik met rechts op het bureaublad en kies Nieuw / Snelkoppeling. In het invoervak typt u Explorer.exe /e,<locatie>, bijvoorbeeld Explorer.exe /e,C:\Vakantiefotos. U kunt zelfs opgeven welk bestand moet zijn geselecteerd bij het openen van de map. Gebruik dan Explorer.exe /e,/select,<locatie>, bijvoorbeeld Explorer.exe /e,/select,C:\Vakantiefotos\Zomer.jpg of Explorer.exe /e,/select,C:\Vakantiefotos\2005 (in het laatste geval wordt de submap 2005 geselecteerd). De toepassingsmogelijkheden hiervan zijn eindeloos.

Nog een kleine handigheid: als u per se wilt dat een programma in een gemaximaliseerd venster wordt geopend,

dwingt u dit gewoon af. Maak een nieuwe snelkoppeling en typ in het invoervak `Cmd /c start /max <programma>`. Bijvoorbeeld `Cmd /c start /max notepad.exe`. Kladblok wordt hiermee geforceerd om gemaximaliseerd te starten. Handig bij eigenwijze programma's die per se gemaximaliseerd moeten worden, maar zelf altijd in een ander formaat starten (afbeelding 5).

Ook handig is het om het menu van de rechtermuisknop aan te passen via het register. Navigeer naar de sleutel `HKEY_CLASSES_ROOT\Directory\shell`. Kies Bewerken / Nieuw / Sleutel en geef deze de naam van de opdracht die u wilt toevoegen. Bijvoorbeeld Kladblok Openen. Selecteer de zojuist gemaakte sleutel en kies wederom voor Bewerken / Nieuw / Sleutel en noem deze command. Dubbelklik op Standaard (in het rechtervenster) en typ in het vak Waardegegevens het pad en de programmaam die u wilt starten. Bijvoorbeeld `C:\Windows\Notepad.exe`. Verlaat het register. Als u nu met rechts klikt op een map, verschijnt uw eigen optie (afbeelding 6).

TWEAKS VOOR POPULAIRE TOEPASSINGEN

Behalve voor Windows kunt u via het register ook voor veel populaire programma's opties ontsluiten die anders verborgen blijven. Outlook is een voorbeeld van zo'n programma dat veelal met de computer wordt gestart en afgesloten. Daarbij krijgt vooral het enveloppe bij de klok de aandacht, het teken dat er nieuwe berichten zijn. De vermelding in de taakbalk is eigenlijk zonde van de ruimte die hij inneemt. Gebruikt u Office XP, dan kunt u Outlook via een tweak minimaliseren naar het systeemvak. Open het register bij `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\10.0\Outlook\Preferences` en maak een nieuwe DWORD-waarde `MinToTray` met de waarde 1. Deze aanpassing is zo handig dat Microsoft

hem in Office 2003 standaard mogelijk heeft gemaakt. Dat geldt echter nog altijd niet voor de mogelijkheid om geblokkeerde bestandsformaten te deblokken. Uit veiligheidsoverwegingen houdt Outlook sinds SP2 voor Office 2000 een groot aantal bestandsformaten gevangen, wanneer u een dergelijk bestand als attachment ontvangt. Een mogelijkheid om het bestand vervolgens te kunnen bewaren en gebruiken ontbreekt volledig. Om toch deze bestanden te kunnen openen kunt u in het register de bestandsformaten individueel vrijgeven. Blader hiervoor naar `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\10.0\Outlook\Security` (verander 10.0 in 9.0 voor Office 2000 en in 11.0 voor Office 2003) en maak een nieuwe tekenreekswaarde aan, genaamd `Level1Remove`. Dubbelklik op de sleutel en vul bij waardegegevens de extensies in van bestanden die u toch wilt kunnen openen. Noteer de extensies zonder spaties en gescheiden door een puntkomma, bijvoorbeeld `app;cer;mdb:url` (afbeelding 8).

Gebruikt u Nero voor het branden van cd's of dvd's? Het programma geeft niet de werkelijke brandsnelheid weer tijdens het branden, maar een schatting. Wilt u de echte snelheid zien, open dan het register en ga naar `HKEY_CURRENT_USER\Software\Ahead\Nero - Burning Rom\Re-`

corder. Maak een nieuwe DWORD-waarde aan, genaamd `ShowSingleRecorderSpeed`. Geef deze de waarde 1. Zodra u een cd of dvd brandt zult u zien dat de snelheid wisselt tijdens het branden. Nero laat nu de echte snelheid zien (afbeelding 9).

DEEL 2: NIET-ZICHTBARE AANPASSINGEN

Behalve aanpassingen om het uiterlijk van Windows te veranderen, is het ook mogelijk de werking ervan meer naar uw hand te zetten. U bepaalt dan zelf welke functionaliteit

Windows biedt.

Op het gebied van hulpprogramma's is het onderdeel Services erg waardevol. Services zijn verantwoordelijk voor de functionaliteit van het besturingssysteem. Hierbij geldt: hoe meer services geladen, hoe rijker de functionaliteit. Een overzicht van services vraagt u op via Start / Uitvoeren, waarna u `Services.msc` intypt (afbeelding 10). Met de tabbladen Standaard en Uitgebreid wisselt u tussen de globale en gedetailleerde weergave. Bij elke service leest u een beschrijving. Dubbelklik op een service om het bijbehorende eigenschappenvenster te openen. Op het tabblad Algemeen leest u bij Opstarttype wanneer de service wordt geladen (automatisch, handmatig of uitgeschakeld). Lang niet alle services zijn nodig voor normaal gebruik van Windows. Bovendien zijn er steeds meer softwareontwikkelaars die om het opstarten van hun programma te versnellen al bij het starten van Windows onderdelen van hun programma activeren en ze als service in het geheugen laden. Ongeacht of u het bijbehorende programma die dag ook echt gaat gebruiken.

Om de functionaliteit van Windows aan te passen, kunt u een service stoppen of zo configureren dat hij niet meer automatisch wordt gestart. Maar pas op! U kunt dit niet ongestraft

SERVICES IN HET REGISTER

Met utilities zoals het Hulpprogramma voor systeemconfiguratie en Autoruns wordt het automatisch opstarten van services en hulpprogramma's uitgeschakeld. Houdt u het register liever zo compact mogelijk, dan kunt u ook de verwijzingen naar deze programma's uit het register halen. De plaatsen waar deze staan vermeld zijn:

```
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce
HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run
HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\SharedTools\MSConfig\startupfolder
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Shared Tools\MSConfig\startupreg
```


met iedere service doen, er zijn ook services die noodzakelijk zijn voor het functioneren van Windows. Een kleine handreiking is de informatie in de kolom Essentieel op het tabblad Services. Een aantal services is duidelijk als essentieel aangemerkt. Ook services die niet zijn gestart of die niet automatisch starten kunt u beter niet aanpassen. Om de andere te beoordelen is aanvullende informatie nodig. Een goede werkwijze is de naam van de service, of beter nog, de naam van het bestand dat bij de service hoort, te gebruiken als zoekterm in bijvoorbeeld Google. Vaak zult u dan uitkomen bij de WinTasks DLL Library op www.liutilities.com/products/wintaskspro/processlibrary. Voor het overige is gezond verstand vaak een goede raadgever. Een service als Windows Firewall of verwijzingen naar de virusscanner zijn te belangrijk voor het veilig gebruiken van de computer. Enkele services die op bijna elk Windows-systeem actief zijn, maar die u bijna altijd zonder enig probleem kunt afsluiten zijn:

Portable Media Serial Number Service:

Bewaart serienummers van draagbare apparaten die met de pc worden verbonden.

Task Scheduler:

Hiermee kunnen taken worden gepland en automatisch gestart. Alleen nodig als u dat ook echt doet.

Uninterruptible Power Supply:

Beheert UPS (noodvoeding). Alleen nodig als de pc ook daadwerkelijk op een noodvoeding is aangesloten.

Telnet:

Voor remote inloggen via Telnet op de pc (alleen Windows XP Professional)

Wireless Zero Configuration Service:

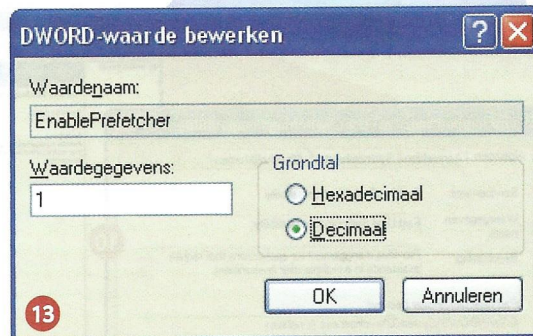
Configureert draadloze netwerken, maar is onhandig in gebruik. Niet iedere pc gebruikt bovendien draadloze verbindingen.

IMAPI CD-Burning COM Service:

Alleen van belang als u de standaard cd-brand-functie van Windows XP gebruikt. Uitschakelen versnelt veelal het opstarten van andere brand-programma's, zoals Nero en Easy CD.

REGISTER IN PLAATS VAN GEBRUIKERSOMGEVING

Kennis van het register is onmisbaar bij het naar uw hand zetten van Windows. Veel functies kunnen niet via de normale gebruikersomgeving worden beïnvloed. Neem prefetching, een techniek

waarbij Windows veelgebruikte programma's in de cachemap Windows\Prefetch plaatst en de toepassingen hiermee sneller kan opstarten. Prefetch werkt in drie modi. Behoeft om de werking ervan aan te passen? De gebruikersomgeving helpt u niet verder. Het register wél. Open de sleutel HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Session Manager\Memory Management\PrefetchParameters. Klik met rechts op EnablePrefetcher en kies Wijzigen (afbeelding 13). Wilt u prefetch alleen gebruiken voor programma's? Typ dan een 1 in het vak Waardegegevens. Wilt u dat prefetch het openen van documenten en bestanden optimaliseert? Typ dan een 2 in dit vak. Tot slot geeft u 3 op als prefetch voor zowel programma's als documenten en bestanden mag worden gebruikt.

De tweak met prefetching toont aan dat het register grote invloed heeft op de standaardwerking van Windows-onderdelen. Ook Schijfdefragmentatie (Start / Alle programma's / Bureau-accessoires / Systeemwerkset / Schijfdefragmentatie) kunt u via het register beïnvloeden. Defragmentatie van de vaste schijf is belangrijk. Gegevens worden hierbij in aaneengesloten blokken geplaatst, waardoor ze sneller toegankelijk zijn. Schijfdefragmentatie kan ook de opstartbestanden van Windows defragmenteren en in een optimale volgorde plaatsen. Deze functie is standaard veelal uitgeschakeld, maar het register biedt uitkomst. Open de registersleutel HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Dfrg\BootOptimizeFunction. Klik met rechts op Enable, kies Wijzigen en typ een Y (van Yes) in het vak Waardegegevens.

MEER VRIJHEID

Tweaks geven betere prestaties en meer vrijheid in het gebruik van uw pc. U kunt er opties mee inschakelen die anders verborgen blijven en zo van uw computer pas echt een installatie op maat maken. Eventuele risico's blijven beperkt voor wie doordacht te werk gaat. Alle reden dus om ermee aan de slag te gaan!

HULPMIDDEL: MSCONFIG EN AUTORUNS

Waar de standaard gebruikersomgeving van Windows tekort schiet, komen externe programma's u te hulp. Waarschijnlijk kent u Hulpprogramma voor systeemconfiguratie (dat u start via Start / Uitvoeren, en er het commando msconfig in te typen). Het programma geeft een overzicht van de opstartinstellingen in System.ini, Win.ini, Boot.ini, Opstarten en Services (afbeelding 11). Handig, u ziet immers wat er wordt geladen. Maar helaas is het overzicht niet compleet. Het programma AutoRuns (gratis beschikbaar via www.sysinternals.com/Utilities/Autoruns.html) is een goed alternatief (afbeelding 12). Het programmavenster is opgebouwd uit meerdere tabbladen, waarop de verschillende opstart-items worden gepresenteerd. Interessant is dat u zelf opstartinformatie van andere locaties kunt opvragen, zoals informatie over geladen browser-plugins en opstartmeldingen. Daarnaast kunt u de Microsoft-items verbergen, zodat u in één oogopslag ziet welke items van derde partijen worden geladen.

